

61.

Bratislavské
hudobné
slávnosti

© foto: Vladimír Yurkovic

27. september 2026

Koncertná sieň
Slovenskej filharmónie

19.30

www.filharmonia.sk

Hlavný usporiadateľ BHS

BHS člen Európskej
asociácie festivalov

WWW.FILHARMONIA.SK

61. Bratislavské hudobné slávnosti

BRATISLAVA MUSIC FESTIVAL
MUSIKFESTSPIELE BRATISLAVA
FÊTES DE MUSIQUE DE BRATISLAVA
FESTIVAL DE MÚSICA DE BRATISLAVA

**Nad 61. ročníkom Bratislavských
hudobných slávností prevzal záštitu
prezident Slovenskej republiky,
pán Peter Pellegrini.**

Mgr. art. Marián Turner
generálny riaditeľ Slovenskej filharmónie

Manažment BHS

PhDr. Izabela Pažítková
hlavná manažérka

Adresa

Slovenská filharmónia
Manažment BHS
Medená 3
816 01 Bratislava
Slovenská republika
Tel.: +421 2 20 475 201/246

www.bhsfestival.sk

Hlavný usporiadateľ BHS
Slovenská filharmónia

z poverenia a s príspevkom
Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

BHS – člen Európskej asociácie festivalov

Association Européenne des Festivals
Europäische Festival-Vereinigung

Festivalový výbor BHS

Prof. Peter Mikuláš
koncertný umelec
predseda Festivalového výboru BHS

Mgr. Juraj Bubnáš, PhD.
dramaturg Slovenskej filharmónie

PhDr. Ivan Marton
muzikológ

PhDr. Izabela Pažítková
hlavná manažérka BHS

Doc. Marek Piaček
hudobný skladateľ

© Peter Brenkus

Solamente naturali Vocal Ensemble SoLa

Marek Štryncl, dirigent

Dušan Bill, zbormajster

Miloš Valent, umelecký vedúci, husle, viola

Iva Bittová, spev

Hilda Gulyás, spev

Hommage à Vladimír Godár / 70

Vladimír Godár (1956)

Mater

Passacaglia dolorosa – premiéra 8'
pre barokový orchester, 2026

Majkomašmalom 4'
pre hlas, violu a violončelo (jiddiš) (2005)
(Avrom Reyzen (1875 – 1953) / Nisim Lvovič
Saslavsky (1855 – 1965))

Magnificat pre ženský hlas, miešaný zbor, 10'
sláčikový orchester a brnkacie nástroje (2003)
(Kamaldulský preklad Biblie, I. polovica 18. st.)

Uspávanky 8'
(slovenská ľudová poézia) (2001 / 2003)
pre ženský hlas a sláčikové kvinteto

Ecce puer (James Joyce, 1932) (1997) 6'
pre ženský hlas a barokový orchester

Dormi Jesu 6'
pre soprán, miešaný zbor a harfu (2008)
(latinský nápis na nemeckom kostole)

Stála matka 20'
(Adam Michna z Otradovic, 1600 – 1676) (2001)
(*Utrpnost křesťana s rodičkou boží pod křížem*;
in: kancionál *Česká mariánská muzika*, 1647)

Regina coeli 5'
pre ženský hlas, husle, barokový orchester a zbor
(2003) (stredoveká mariánska antifóna k Panne
Márii, latinský text)

Majkomašmalon 4'
pre hlas, miešaný zbor a barokový orchester
(2005 / 2006)

Vladimír Godár (1956) vyštudoval skladbu a hru na klavíri na bratislavskom Konzervatóriu (Juraj Pospíšil, Mária Masariková), na bratislavskej VŠMU (Dezider Kardoš) a na viedenskej Hochschule für darstellende Kunst (Roman Haubenstock-Ramati). Pôsobil ako odborný redaktor v knižnej redakcii vydavateľstva OPUS (1979 – 1988), v roku 1993 získal titul kandidát vied v Hudobnom ústave SAV, bol šéfredaktorom obnoveného časopisu *Slovenská hudba* (1991 – 1997), pedagógom na katedre estetiky Univerzity Komenského (1997 – 2019), kde prednášal dejiny estetiky a dejiny hudby. Ako pedagóg pôsobil tiež na VŠMU, kde získal titul docent (2013) a na Akadémii umení v Banskej Bystrici (2001 – 2007). V rokoch 1997 – 1999 a tiež 2017 – 2024 pôsobil ako redaktor v Hudobnom centre, ktorého vydavateľskú sekciu založil v roku 1997. Bol tiež prezidentom výboru BHS (2008 – 2017), predsedom Spolku slovenských skladateľov (1990, 2008 – 2009) a zakladateľom občianskeho združenia Albrechtina, ktoré na svojich koncertoch uviedlo stovky zabudnutých diel domácich autorov (2009 – 2026).

Godár do slovenskej hudby vstúpil ako člen slovenskej postavantgardnej skladateľskej generácie na začiatku 80. rokov 20. storočia komornými a orchestrálnymi dielami, ktoré si získali nadregionálnu pozornosť i viaceré ocenenia. Širšia poslucháčska obec ho pozná najmä ako skladateľa filmovej hudby (hudba pre takmer 100 filmov, ktoré získali mnohé domáce i medzinárodné ceny). Za svoje ťažiskové diela považuje dve trilógie – trilógiu oratórií *Orbis sensualium pictus* (1985), *Mater* (2005) a *Querela pacis* (2010), mapujúcich detský, ženský a mužský svet, a trilógiu orchestrálnych diel *Crux* (*Dariačangin sad*, 1987), *2. symfónia-rituál* (1992) a *Via lucis* (1993). Je tiež autorom deviatich knižných publikácií z oblastí hudobných dejín, poetiky, semiotiky a kultúry a desiatok textov.

„Keď navštívime neznáme mesto, nájdeme si čas navštíviť tamojšie pamiatky, ku ktorým zvyčajne patria aj miestne kostoly či katedrály. Sú pre nás svedectvom o dávnych ľudských aspiráciách, ktoré zrelatívňujú naše aktuálne problémy. Skúmame ich architektúru, z pochopených gest a rekvizít si rekonštruujeme namaľované dávne príbehy. Uvedomíme si, že v každom navštívenom kostole sú prítomné rôzne veky – gotické katedrály obsahujú renesančné sochy, barokové dostavby, secesné vitráže.

Nielen vek jednotlivých hviezd jedného súhvezdia oddeľuje celé vrstvy vekov, nielen architektonické pamiatky sústreďujú v sebe odkazy na minulosť. Ak náš historický periskop obrátíme na seba, zistíme to isté. Hoci je nám daný veľmi konkrétny čas nášho života, naše vlastné citové prejavy, naše myšlienky, ideály, výtvary pramena v rôznych hĺbkach času. Človek je rovnako polytemporálny či polyštýlový ako jeho výtvary.

K charakteristikám pokrokárstva 20. storočia patrilo heslo „smrť minulosti“, ozývalo sa rovnako často v ideologických koncepciách, vedeckých aspiráciách, politických prejavoch ako v umeleckých manifestoch. Imperatívom umenia sa stalo dobývanie budúcnosti prenosom vedeckých ideí do umeleckého myslenia. Moji učitelia hudby rozprávali o parametroch zvuku, frekvenciách, dĺžkach, timbre, o kompozičných štruktúrach. Vyučovali nás metodológie výstavby týchto štruktúr. No až vďaka Thomasovi Mannovi som pochopil, že k vlastnostiam každého tónu patria aj jeho dejiny. Je to dôležitá vlastnosť tónov, lebo práve minulosť tónov skrýva ich zmysel. Konečným dôsledkom novodobej snahy amputovať hudbe minulosť bola strata zmyslu hudby – čoskoro nastala agónia hudby.

Na ceste dogmatizmu avantgardy nejestvovalo riešenie krízy umenia, bolo ho treba hľadať niekde inde. Moje riešenie by sa dalo nazvať asi „hudobná archeológia“ a znamená nevylučujúci vzťah voči tradícii, najväčšmi ho ovplyvnil asi albrechtovský dom. Negácia minulosti neznamená potvrdenie prítomnosti, je len dokumentom jej pažravosti. Vedci, čo vytvorili Hubbleov teleskop, nie sú katmi dávnych kňazov-hvezdárov, sú dedičmi starých čínskych, mezopotámskych či mayských astronómov a nanovo interpretujú ich výsledky. Životná kríza ide ruka v ruku s krízou umenia a ich spoločné riešenie je skryté v starej rozprávke *O troch grošoch*. Sebaúcta človeka sa musí rovnakým dielom podeliť s úctou k rodičom i s úctou k deťom. Sebaúcta bez úcty k druhým vedie k zotročeniu duše, veliteľom duše sa stáva vlastný narcizmus.

Narcizmus sprevádza samota, ktorá sa často deklarovala ako najväčšia choroba 20. storočia. Na ceste umenia človek nie je sám, ani keby ako po tom túžil. Naše umelecké myšlienky, postoje, prejavy majú svojich predchodcov, majú svojich otcov, ktorí mohli umrieť pred tisíckami

rokov. Keby sme neboli dedičmi Homéra, nijako by sme nemohli rozumieť ani jeho jazyku, ani jeho príbehom. A nielen Homérov Odyseus je súčasťou nášho ľudského génu. Na ceste umenia samota neexistuje, umenie vždy vzniká „with a little help from our friends“. Naši priatelia pomáhajú našim dielam vzniknúť i prebýjať sa ďalším životom.

Koncept **Mater** pozostáva z viacerých zložiek, ktoré majú tiež svoje autonómne dejiny.

Magnificat pre ženský hlas, zbor a komorný orchester vznikol v lete 2003. Využíva text najstaršieho slovenského prekladu biblie z polovice 18. storočia (*Kamaldulská biblia* z dielne kamaldulských mníchov v Červenom kláštore pri Dunajci – asi 1760). Pri vzniku diela mi pomohli priatelia Dušan Bill, Claudio Monteverdi, Antonio Cabezón, Henryk Mikołaj Górecki a Pavol Malovec.

Uspávanky pre ženský hlas a komorný súbor sú prepracovanou verziou skladby, ktorú premiérovo uviedla Iva Bittová a Moyzesovo kvarteto (2001). Inšpirátorom skladby bol nepochybne slovenský a moravský folklór, Iva Bittová, „Moyzesovci“, Zuzana Lapčíková a Emil Viklický.

Ecce puer, passacaglia na slová Jamesa Joycea pre ženský hlas a komorný súbor (1997) má komplikovanejší vznik a azda najviac spolutvoriacich priateľov. Skladbu som pôvodne písal ako titulkovú hudbu k Šulíkovej filmovej komédii *Orbis pictus* – v tejto podobe sme ju nahrali so súborom Miloša Valenta Solamente naturali, Janou Pastorkovou a Marekom Štrynciom. Keď som neskôr dostal objednávku od Petra Zajíčka a festivalu Dni starej hudby, spojil som tento monteverdiovský lament s Joyceovým textom, ktorý som mal na stole už dvadsať rokov – celkom náhodou to išlo. V tejto podobe skladbu premiérovala Emily van Evera a priatelia zo súboru Musica aeterna pod taktovkou Andrewa Parrotta. Bas skladby je „emblémom barokového lamenta“, tóny *a-g-f-e* ako bas po prvýkrát použil Claudio Monteverdi v madrigale *Amor*, no tie isté tóny v sopráne sú znakom Dowlandovej *Lachrymae* (ako bas sú tiež základom piesne *Don't let me be misunderstood*, ktorú spieval Eric Burdon i Nina Simone – moji najobľúbenejší speváci). Musím tu tiež poďakovať ešte jednej speváčke, dávnej priateľke Małgorzate Ivaničkovej, ktorá mi pred päťdesiatimi rokmi požičala súborné básnické dielo Jamesa Joycea v anglicko-poľskom vydaní. (Obsah

Joyceovej básne možno celkom pokojne interpretovať ako variáciu príbehu rozprávky *O troch grošoch*.)

Stála matka pre ženský hlas a komorný orchester vznikla v roku 2001. Chuť napísať *Stabat mater* sa vo mne zrodila veľmi dávno, keď mi Ladislav Kačic sprostredkoval slovenský preklad textu z 18. storočia. Skladbu som kedysi slúbil Petre Noskaiovej, ktorá práve váhala, či sa má stať opernou alebo „staromuzikovou“ speváčkou. Úcta k Pärtovej *Stabat mater* mi však dlho zväzovala ruky, nevedol som, ako to mám urobiť. Osvietilo ma, až keď ma Ladislav Snopko oslovil ku koncertnej realizácii myšlienky „Mosty-Gešarim“ v spolupráci s Ivou Bittovou. V Ivinom umení som videl pendant Pärtovej vízie človek : drevo (ľudský hlas : sláčikové nástroje), ktorú vo mne vyvolal slovenský preklad textu. Do života ju v Liptovskom Mikuláši a Svätom Križi prebudila Iva a súbor Miloša Valenta Solamente naturali pod vedením Martina Majkúta.

Regina coeli pre ženský hlas, zbor a orchester vznikla pre koncert BHS. Jej idey vznikli počas domáceho muzicírovania v dome Hansiho Albrechta a krstným otcom skladby je popri barokových majstroch aj Marián Varga, ktorý sa na rozdiel od mňa nebál durovej hudby.

Nepochybne som na mnohých priateľov zabudol, ale celková dramaturgia koncertu bola inšpirovaná názvom Hrabalovej poviedky *Legenda napsaná na strunách napjatých medzi kolébkou a rakví* alebo sémantikou kresťanského cirkevného roka (narodenie – smrť – znovuzrodenie). Skladby vyrástli predovšetkým z tradície domáceho komorného muzicírovania, ktoré predstavuje najstabilnejší základ pre dlhodobé priateľstvá. Podľa mojej definície hudba je niečo, čo sa robí s pomocou priateľov, s priateľmi a pre priateľov – vtedy má totiž zmysel.

Novšia kóda

Na koncerte, ktorý sa odohral na BHS na jeseň 2003, bol prítomný aj chemický inžinier Pavol Maruščák, ktorý podumal, čo má so svojím zážitkom urobiť a dospel k názoru, že by mal vyrobiť CD s týmito skladbami, Valentovým súborom Solamente naturali a Ivou Bittovou, ktorá vtedy ešte bývala v Lelekoviciach pri Brne. Keďže mal vydavateľstvo Pavian records, začal svoju predstavu čoskoro uskutočňovať – už v lete 2005 sme skoncipovali

celok nazvaný *MATER* a nahrali sme ho s Ottom Noppom, Lacom Krajčovičom a Petrom Zagarom v Kostole sv. Juraja vo Svätom Juri pri Bratislave. Vynechali sme skladbu *Mohendžodaro* a doplnili dve verzie jiddiš piesne *Majkomašmalon*. Tak vzniklo CD *Mater*, ktorého hlavným inšpirátorom a tvorcom bol Pavol Maruščák a ktoré si získalo nadlokálnu pozornosť. Už v roku 2007 vyšla reedícia nášho CD nemeckou firmou ECM Manfreda Eichera, ktorý preň pripravil aj európsky priestor. Záujem o CD následne zasa spôsobil záujem usporiadateľov koncertov i anglického vydavateľa Faber & Faber.

Najnovšia kóda

Koncert BHS, naplánovaný k mojim 70. narodeninám, predstavuje pre mňa príležitosť nanovo preskúmať celý celok. Už dávnejšie sme ako finále *Mater* začali uvádzať verziu piesne *Majkomašmalon*, ktorá využíva celý interpretačný aparát – sólový hlas, miešaný zbor i orchester.

Do celku *Mater* som napokon už dávnejšie včlenil aj latinskú uspávanku *Dormi Jesu pre soprán, miešaný zbor a harfu*, ktorej text Samuel Taylor Coleridge opísal v ktoromsi nemeckom kostole v roku 1799 a publikoval v anglickom preklade vo svojej zbierke *Sibylline Leave* v roku 1817. (Pôvodným autorom je údajne flámsky rytec a vydavateľ Hieronymus Wierix zo 16. storočia.)

Napokon som pre úvod nášho koncertu upravil aj *Passacagliu*, ktorá vznikla ako finále mojej *Sonáty pre sólové husle* (2004) a ktorej basový emblém je identický s basom môjho zhudobnenia Joyceovej piesne *Ecce puer* (1997).

Ešte by som chcel poznamenať, že celok *Mater* je v mojej predstave súčasťou oratoriálnej „trilógie“ diel, ktorú tvorí *Orbis sensualium pictus* (1984 – protagonistom je tu dieťa), *Mater* (1996 – 2026 – protagonistkou je žena) a *Querela pacis* (2010 – protagonistom je muž.)“

Vladimír Godár

Autorský text zverejnený pri príležitosti premiérového koncertu Solamente naturali s Ivou Bittovou v rámci BHS 2003 (aktuálne čiastočne autorom upravený, doplnený)

Iva Bittová

Iva Bittová absolvovala štúdium na Konzervatóriu v Brne, ktoré ukončila maturitou v hudobno-dramatickom odbore. Už počas štúdia pôsobila ako herečka a speváčka v divadle Husa na provázku v Brne a v tom čase stvárnila aj niekoľko televíznych a filmových postáv. Pre hru na husle sa definitívne rozhodla počas ťažkej choroby svojho otca Kolomana Bittoa a nadviazala spoluprácu s profesorom Rudolfom Šťastným, vtedajším primárom Moravského kvarteta. Ďalšou etapou a zdrojom inšpirácie bolo štúdium hry na barokových husliach a barokového spevu na Akadémii starej hudby. V roku 2015 získala na Masarykovej univerzite v Brne bakalársky titul v odbore Teória a interpretačná prax starej hudby a v roku 2018 akademický titul magister v odbore Hudobná veda. V roku 2008 sa rozhodla dočasne presťahovať do Spojených štátov amerických do údolia Hudson Valley v štáte New York, kde v roku 2018 založila súkromnú hlasovú školu Žingora. Spolupracovala s umelcami a umeleckými telesami, medzi ktoré patria napríklad Antonín Fajt, Paolo Angeli, Barbara Maria Willi, Bill Frisell, BOAC All Stars, Bobby McFerrin, Calder Quartet, Škampa Quartet, David Dorůžka, David Krakauer, David Moss, DJ Javas, Don Byron, Emil Viklický, Ethel Quartet, Fred Frith, George Mraz, Hamid Drake, Ida Kellarová, Ivo Viktorin, Jaromír Honzák, Jiří Bulis, Jiří Stivín, spevácke zbory Lelky a Babačka, Lisa Moore, Pauline Oliveros, Marc Ribot, Marek Eben, Marek Štryncl, Miloš Štědroň, Miloš Valent, Netherlands Blazers Ensemble, Kumštyři z ochoty, Pavel Fajt, Phil Milton, Pierre Favre, Richard Müller, Solamente naturali, Susumu Yokota, Škampa Quartet, Tom Cora, Vladimír Godár, Vladimír Václavek, Timothy Hill, Michael Bisio, David Rothenberg a orchestrami ako Česká filharmonia, Filharmonia Brno, Janáčkova

filharmónia Ostrava, Juhočeská filharmónia České Budějovice, Slovenská filharmónia, Štátna filharmónia Košice, Symfonické orchestre Cleveland a San Francisco.

Iva Bittová účinkovala na prestížnych pódioch európskych i zaoceánskych krajín – Dvořákova sieň pražského Rudolfinu, Le Botanique Brussel, Concertgebouw Amsterdam, v Múzeu J. Miróa v Barcelone, Radio FM Hall Tokio, Wigmore Hall Londýn, Carnegie Hall New York, Le Cigale Paríž, či na takých zaujímavých miestach, ako sú talianske Dolomity vo výške 2000 metrov nad morom alebo jaskyňa Kateřina v Moravskom Krase.

Hudobne spolupracovala aj pri realizácii filmov *Zápisník zmizelého* či *The Clinic* v USA. Za svoje herecké i hudobnícke výkony získala niekoľko ocenení, napríklad za rolu Jolanky vo filme Dušana Hanáka *Ružové sny* (Medzinárodný filmový festival v Teheráne), Cena za najlepší herecký výkon v hlavnej úlohe za postavu Eržiky vo filme *Balada pro banditu* (Festival českých a slovenských filmov Hradec Králové), nominácia filmu *Želary* na Oscara v kategórii neanglicky hovoriacich filmov (vedľajšia úloha Žene), nominácia na Českého leva v kategórii ženský herecký výkon v hlavnej úlohe za postavu Julie vo filme *Tajnosti*, za túto postavu získala v tejto kategórii v roku 2008 cenu Slnko v sieti a v roku 2015 cenu na Medzinárodnom filmovom festivale v Syrakúzach.

Množstvo ocenení dostala Iva Bittová aj za svoju hudobnú produkciu – v roku 1988 to bola Nahrávka roka vo vydavateľstve Panton za projekt Bittová & Fajt, štyri ocenenia Českej hudobnej akadémie za nahrávku roka a niekoľko ocenení ako Spevák roka, v roku 2006 sa v Brne stala Osobnosťou roka v rámci ankety Top 100. V roku 1999 účinkovala so Škampa Quartet na Pražskom hrade pre Václava Havla a jeho hostí – Georgea Busha ml., Michaila Gorbačova, Helmuta Kohla a Margaret Thatcherovú.

Hilda Gulyás

Hilda Gulyás je absolventkou Konzervatória v Bratislave v odboroch spev (J. Billová) a cirkevná hudba - dirigovanie zboru (D. Bill), hra na organe (P. Reiffers). Študovala tiež muzikológiu (FiF UK) a katolícku teológiu (TFTU).

Počas štúdia ako sólistka Komorného zboru Štátneho konzervatória v Bratislave (1997 – 2010) sa predstavila v štátoch Európy, USA a Blízkeho Východu. Po ukončení konzervatória sa zamerala predovšetkým na interpretáciu diel sakrálného charakteru z obdobia baroka, klasicizmu a súčasnej chrámovej hudby. Ako sólistka sa predstavila na rôznych hudobných festivaloch – Bratislavské hudobné slávnosti, Dni starej hudby, Konvergencie, Trnavská hudobná jar, Musica Sacra Nitra, Medzinárodný festival gregoriánskeho chorálu Vác, Medzinárodný festival barokovej hudby – Barok na Mazurach, Epoché 2016, Pohoda a i. Pravidelne spolupracuje so súbormi Le nuove musiche, Solamente naturali (Vocal ensemble SoLa), Musica aeterna, Cappella Mariana, Collegium Wartberg, Il Cuore Barocco, ZOE, Františkánska schola. Podieľala sa na vzniku početných nahrávok starej a súčasnej hudby. Popri koncertnej činnosti sa pravidelne venuje liturgicko-hudobným aktivitám. Pedagogicky pôsobí na Konzervatóriu v Bratislave v oddelení cirkevnej hudby a spevu.

Marek Štryncl

© Radek Matoušek

Marek Štryncl už počas štúdia na konzervatóriu v Tepliciach zastával funkciu koncertného majstra Severočeskej filharmónie. Absolvoval pražskú Akadémiu múzických umení v odbore dirigovanie (2002) a študoval hru na violončele na Dresdner Akademie für alte Musik. Zároveň sa zúčastnil mnohých kurzov zameraných na štýlovú interpretáciu (Chinon, Mainz, Basel, Valtice...). Ako dirigent a zbormajster spolupracuje s významnými komornými a symfonickými orchestrami, zbormi, ansámbliami a sólistami (napr. Magdaléna Kožená, Phillipe Jaroussky, The New Israeli Vocal Ensemble, Boni Pueri, Orlando Consort, Pražský komorný zbor, Les Musiciens du Paradis, Pražská komorná filharmónia. Jeho repertoár zahŕňa tvorbu od raného baroka až po romantizmus a súčasné skladby. Záujem o dobovú interpretáciu ho v roku 1992 priviedol k založeniu súboru Musica Florea, s ktorým oživuje znovuobjavených autorov predovšetkým českého baroka a klasicizmu. Je dramaturgom pravidelných koncertných cyklov v Prahe a celej Českej republike a iniciátorom unikátneho projektu putovného barokového divadla Florea Theatrum. Okrem sólovej a komornej hry na violončele sa príležitostne venuje kompozícii. Účinkoval na prestížnych festivaloch (okrem iného Pražská jar, Resonanzen Wien, Festival van Vlaanderen Brugge, Tage alter Musik Sopron, Tage alter und neuer Musik Regensburg, Struny podzimu, Concentus Moraviae). Nahral desiatky CD, z ktorých mnohé získali vrcholné ocenenia (Diapason 1994, Zlatá Harmonie 1997, Cannes Classical Award 2003.) Nevyhýba sa ani experimentálnym projektom, kam patrí spolupráca so speváčkou Ivou Bitovou (V. Godár *Mater*, Pavian Records 2007) alebo predvádzanie romantickej symfonickej hudby na dobových nástrojoch (A. Dvořák, Arta Records

2009). V súčasnosti vyučuje zborové a orchestrálne dirigovanie chrámovej hudby a hru na barokové violončelo na Karlovej univerzite v Prahe a na špecializovaných kurzoch a seminároch (napr. Medzinárodná škola starej hudby Valtice, Bohemia Cantat v Liberci, Convivium, Akadémia múzických umení v Prahe, Janáčkova akadémia múzických umení v Brne ad.).

Miloš Valent

Miloš Valent je absolventom Konzervatória v Žiline, kde študoval hru na husliach u Bohumila Urbana, v ktorej pokračoval na Vysokej škole múzických umení v Bratislave v triede Bohdana Warchala. Záujem o starú hudbu ho priviedol do súboru Musica aeterna. Svoje vedomosti v tejto špecializácii si rozširoval aj pôsobením v zahraničných súboroch starej hudby (Tragicomedia, Tiramisu, Fiori Musicali). Súbor Solamente naturali, v preklade „Iba prirodzenosť“ je synonymom umeleckého kréda Miloša Valenta, ktorého podstatným základom v oživovaní „starej hudby“ je spontánnosť, prirodzenosť, intuícia a hľadanie širších súvislostí. Pravidelne spolupracuje so zahraničnými súbormi ako FOG, Holland Baroque, Musica Florea, Bach Consort Wien, BEMF Boston, Concerto Copenhagen a v experimentálnych multižánrových projektoch s B. Eikem a Baroksolistene, Dowland Project s J. Potterom, Siwan s J. Balkem, Chassidic Songs, Mojše Band či I. Bittovou. Rok pedagogicky pôsobil na KUG v Grazi, viedol majstrovské kurzy na Conservatoire de Musique v Ženeve, Hochschule für Kunst v Brémach, Eastman School of Music, Boston Early Music Festival či na Týnskej škole v Prahe. Podieľal sa na nahrávkach pre vydavateľstvo ECM (Romaria, Teatro Lirico, Siwan).

Dušan Bill

Dušan Bill je absolventom Hudobnej fakulty Vysokej školy múzických umení v Bratislave a Filozofickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Prešove. Svoje vzdelanie v oblasti cirkevnej hudby si ďalej prehĺboval školeniami u profesorov Bernarda Huneau a Godeharda Joppicha. Je umeleckým vedúcim a dirigentom Slovenského speváckeho zboru ADOREMUS a Bratislavského chrámového zboru. V roku 1990 vytvoril projekt obnovenia výučby cirkevnej hudby v Slovenskej republike. Do roku 2011 bol vedúcim oddelenia cirkevnej hudby, pedagógom zborového dirigovania Konzervatória v Bratislave. Ako dirigent úspešne viedol Komorný zbor Konzervatória v Bratislave i zbor Dómu sv. Martina v Bratislave. Znovuobjavil, editoval a premiéroval mnohé historické diela cirkevnej hudby slovenských skladateľov a skladateľov slovenskej proveniencie, najmä diela zachované v archívoch Bratislavskej kapituly a Slovenského národného múzea. Súčasne je aj významným interpretom diel žijúcich slovenských skladateľov. Mnohí z nich mu venovali svoje skladby, aby ich jeho zbory premiérovali. Dušan Bill publikuje články s tematikou interpretácie liturgickej hudby, vedie majstrovské kurzy, organizuje semináre a workshopy doma i v zahraničí. Významnou mierou sa zaslúžil o medzinárodné uznanie a umelecké úspechy slovenského zborového umenia a slovenskej cirkevnej hudby. Dirigoval viaceré zbory: Zbor chrámu sv. Mikuláša v Prešove (1969 – 1972), Prešovský detský zbor (zakladateľ), Bratislavský detský zbor (1975 – 1979), zbor Hudobnej mládeže Slovenska (1980 – 1982), Robotnícky spevokol Bradlan v Trnave (1983 – 1985), Miešaný zbor bratislavských učiteľov (1985 – 1988), Zbor Dómu sv. Martina v Bratislave (1992 – 1995) a spolupracoval aj s Komorným zborom Slovenskej filharmónie (1988 – 1994).

Solamente naturali

Solamente naturali je súbor pre starú hudbu, ktorého zakladateľom a umeleckým vedúcim je huslista Miloš Valent vznikol v roku 1995 ako flexibilná kombinácia umelcov rôznych odborností, ktorí sa chceli venovať interpretácii hudby 17. a 18. storočia na historických nástrojoch. Tak je Solamente naturali raz triom či septetom, inokedy veľkým orchestrom predvádzajúcim kantáty a oratóriá s vlastným vokálnym ensemblom SoLa. Otvorenosť myslenia a odvaha priniesť nové pohľady na interpretáciu hudby inšpirovala mnohých skladateľov (Vladimír Godár, Michal Paľko, Peter Zagar) k napísaniu nových diel pre súbor, ktoré predviedol na festivaloch súčasnej hudby (Melos-Étos) a v rámci svojich koncertných cyklov. Zameranie na mladého poslucháča postupne vyústilo do projektov v rámci výchovných koncertov (program Marionety z Lubeníka a Struny sa hrajú) a založenia Academia Solamente naturali, kde chce súbor otvoriť priestor a priblížiť svoju prácu mladým študentom.

Dnes, po celosvetovom boome Early Music, už nestačí jednoducho hrať na historických nástrojoch a reštaurovať starú hudbu a jej ducha. Zásadné je hľadanie inšpirácie v historických dokumentoch a sprístupnenie dnešnému poslucháčovi s cieľom priblížiť minulosť ako súčasť kultúrneho dedičstva a patriotizmu v našom historickom priestore. Hlavnou devízou súboru je entuziazmus, tvorivosť a profesionálny prístup jeho členov, sprevádzaný spontánnosťou a prirodzenosťou.

Široký repertoár súboru je zaznamenaný na 30 CD (ECM, Glossa, ORF, Pavian Records a Brilliant Classics). Veľkú časť nahrávok Solamente naturali tvorí kolekcia hudby zo slovenských archívov, za ktoré získal mnohé ocenenia – Krištáľové krídlo (Hummel / Zmeškal), Cenu

Tatra Banky (CD Musica Globus), Radio Ahead Awards Album roka (CD Anna Szirmay Keczer, CD Thesaurus of Jewish Music), Zlatá platňa (CD Godár Mater) a okrem základných majstrovských skladieb baroka a klasicizmu ponúka aj neznáme a ojedinelé diela slovenskej proveniencie. Solamente naturali je pravidelným hosťom festivalov v krajinách Európy, Číny a USA.

Vocal Ensemble SoLa

Vocal Ensemble SoLa – je renomovaný slovenský vokálny ansámbl, ktorý funguje predovšetkým ako partnerské vokálne teleso špičkového inštrumentálneho súboru starej hudby Solamente naturali. Združuje talentovaných mladých sólistov, ktorí sa špecializujú na autentickú interpretáciu hudby 17. a 18. storočia. Ansámbl vznikol okolo sopranistky Hildy Gulyásovej a má flexibilné obsadenie. Speváci dokážu plynule prechádzať od zborových partov k náročným sólovým výstupom. Formácia sa zameriava na historicky poučenú interpretáciu barokovej a klasicistickej hudby. Pravidelne účinkuje vo vokálno-inštrumentálnych dielach, kantátach (napríklad v cykle kantát J. S. Bacha) a omšiach. Súbor SoLa sa spoločne so Solamente naturali podieľa na unikátnom projekte ožiovania hudobnej minulosti slovenských miest v edícii UMA – urbs musicum archivum (Hudba slovenských archívov) pod hlavičkou vydavateľstva Pavian Records. Ide o svetové premiéry nahrávok diel, ktoré boli objavené v domácich archívoch. Medzi ich najvýznamnejšie nahrávacie počiny patria dvojalbumy mapujúce hudobný život v období klasicizmu: Musica Hradekiensis – hudba z Liptovského Hrádku, Musica Tyrnaviensis – hudba z Trnavy, Musica Nitriensis – hudba z Nitry. Umelci z Vocal ensemble SoLa sa pravidelne objavujú aj na popredných festivaloch zameraných na starú či súčasnú hudbu, akými sú napríklad Melos-Étos v Bratislave alebo Eufonie.

• Hudobný • život

**Najstarší odborný časopis
venovaný klasickej hudbe
na Slovensku**

www.hudobnyzivot.sk

recenzie koncertov, kníh, CD

hudobné divadlo

rozhovory, eseje

online archív tlačенých čísel

od roku 1969

Majkomašmalon

Majkomašmalon der regen?
Vosže luster mir cu heren?
Zajne trupens ojf di šojben
Kajkelen zich vi tribe trajren.

Un di štivel iz curisen,
Un es vert in gas a blote;
Bald vet ojch der vinter kumen,
Chob kajn vareme kapote.

Majkomašmalon dos lichtl?
Vosže lust er mir cu heren?
Skapet un es trift ir čajlev,
Un svet bald fin ir ništ veren.

Azoy cank ich do in klejzel,
Vi a lichtl, švach un tinkel,
Biz ich vel azoy mir ojsgejn
in der štil in mizrach vinkel.

Magnificat (LK1, 46-55, slovenský preklad z Kamaldulskej biblie, polovica 18. storočia)

Velebi duša ma Pána:
I zradoval se duch mój
v Bohu Spasitelu mém.
Nebo vyhlédel na pokoru děvki svéj:
neb hle z tohoto mňa
blahoslavení povidat budú
všecky národy.
Nebo mi učinil veliké věci,
tén, ktery mocny jest:
a svaté méno jeho.
od pokoleňá až do pokoleňá,
tým, který se ho bojá.

Čo znamená dážď?

Čo znamená dážď?

Čo mi to vraví?

Kvapky tečú po oknách
ako keď niekto plače.

Topánky mám už zničené
a ulice sú mokré a blatisté;
Nemám zimník
čo by ma zahrial pri štúdiu.

Čo znamená sviečka?

Čo mi to vraví?

Loj sa topí, kvapká,
o chvíľu z nej nič nezostane.

A tak drolím modlitbu
ako dohárajúca sviečka
pokým sám nezhasnem
a pokorne neumriem
pod Východným múrom.

Učinil moc v ramenu svém,
rozptylil pyšných
v mysli srdca svého.
Zhodil mocných z stolici,
a povýšil pokórnych.
Lačných nakrmil z dobrýma vecmi:
a bohatých rozpúdil prázdnych.
Prijal Izraéla, služebnika svého,
rozpomenul sa na Milosrdénstvi své.
Jako mlúvil k otcom našim
a k Abrahámovi, a semenu jeho na věky.

Uspávanky

Hojda, hojda

Hojda, hojda, hojda,
spadla mačka z pojda,
a kocur z kozuba,
už Janičko buva.

Ha, ha, hajuški,
ňit doma mamuški,
pošla na malíni,
padla do dolíni.

Ha, ha, hajdana,
zedli vlci barana
a ovecki psi, psi,
naj Marinda spi, spi.

Hajaj, belaj

Hajaj, belaj, kolišu ce,
a jak ušneš, ochabu ce,
prikryju ce s perinočku,
sama pujdu dolinočku.

Luľaj, luľaj, dzecko moja,
na cintiru mesco tvojo,
na cintiru na hrunočku,
tam ci kopia dolinočku.

Ecce puer

James Joyce

Of the dark past
A child is born;
With joy and grief
My heart is torn.

Calm is his cradle
The living lies.
May love and mercy
Unclose his eyes.

Beliže mi, beli
Beliže mi, beli,
môj anjelič biely,
že mi neuleciš
do tej čiernej zemi.

Usniže mi, usni,
velky mi narastni,
veliky jak i ja,
biely jak ľalija.

Usniže mi, usni
Usniže mi, usni,
aspoň jeden sníček,
príde ťa kolísať
z neba anjeliček.

Usniže mi, usni,
puojdeš ráno z husmi,
puojdeš huski pasti
po zelenej chrasti.

Bolí ma hlavička,
srdce polovička,
pre teba, Janičok,
sivá holubička.

Hľa, dieťa

Z temnoty dávnej
rodí sa dieťa,
radosť i smútok
srdce mi zmieta.

V chladnej kolíske
buvinká malý,
nech večná láska
v očiach mu žiari.

Young life is breathed
On the glass;
The world that was not
Comes to pass.

A child is sleeping:
An old man gone.
O, father forsaken,
Forgive your son!

Dormi Jesu

Dormi Jesu, mater ridet,
Quae tam dulcem somnum videt,
Dormi Jesu, blandule!

Si non dormis, Mater plorat,
Inter fila cantans orat;
Blande, veni, somnule.

Stála Matka

(Utrpnost křesťana s rodičkou boží pod křížem)

Stála matka litující
u dřeva kříže, plačící,
když na něm pněl Kristus Pán.

Jejížto srdce žalostné
zarmoucené a bolestné
prorazil meč z obou stran.

Ó, jak smutná a žalostná
byla ta máti milostná
pro syna jedinkého!

Jenž kvílila a želela,
vše trnouce, když viděla
ty mouky Syna svého.

Kdo by neměl zaplakati,
vida matku Páně státi
tím hořem obklíčenou!

Sladučký výdych,
na skielku rosa
čo ešte nebolo,
to stane sa.

Starec odchádza,
dieťaťko sníva.
Otče, z tej samoty
zbav viny syna!

preklad: Katarína Godárová

Spinkaj, Ježiško

Spinkaj, Ježiško, mamka sa teší,
keď tvoj sladký spánok streží,
Spinkaj, Ježiško lúbezný.

Keď nespinkáš, plač ju schváti,
nite súka, pieseň tká ti,
prosí sníčok lahodný.

preklad: Katarína Godárová

Kdo by neměl litovati,
kdyby chtěl považovati
máteř s synem ssouženou!

Pro hříchy svého národu
viděla ho nésti škodu
a biči zmrskaného.

Viděla syna milého
při smrti opuštěného,
když pustil ducha svého.

Ej, mátě, studně milosti,
Propůjč mi nětco žalosti,
Ať se s tebou rozkvílím!

Čiň, ať se mi srdce rozžne
v lásce Kristoví pobožně:
ať se mu tak zalíbím!

Svatá máti, rač popříti,
bych moh mé srdce raniti
ranami Syna tvého,

jenž ráčil pro mne trpěti
a tak těžce raněn býti,
rozděl mne z strasti jeho!

Popřej mi s tebou plakati
a Krista vždy litovati,
dokud v těle zůstávám,

vedle kříže s tebou státi
a v tvé žalosti trvati,
za to tě věrně žádám!

Panno, jenž jsi nejjasnější,
již mi nebývej trpčejší,
dejž mi s tebou želeti!

Regina coeli laetare

Regina coeli, lætare, alleluia,
Quia quem meruisti portare, alleluia,
Resurrexit, sicut dixit, alleluia.
Ora pro nobis Deum, alleluia.

Dejž, ať mohu smrt Kristova
nésti a ten los křížova
a na rány pomněti!

Jeho ranami mně ukoj
a tím svatým křížem upoj,
pro lásku syna tvého

tak roznícen a rozpálen,
abych byl skrz tě obhájen
v hodinu dne soudného!

Rač mne křížem ostříhati,
smrti Krista odívati
a chovati v milosti!

Když zde v světě tělo zhyne
a duše se z něho vyhne,
aby šla do radosti.

(Růže, kterouž smrt zavřela. Výbor z české poezie barokní doby.

Zdeňka Tichá ed., Odeon Praha 1970, s. 94-96.)

Raduj sa, kráľovná nebies

Raduj sa, kráľovná nebies, aleluja,
bo ten, ktorého si mohla nosiť, aleluja,
povstal z mŕtvych, ako riekol, aleluja.
Pros za nás Boha, aleluja.

Hrdý partner
Slovenskej filharmónie

NÁRODNÁ
BANKA
SLOVENSKA
EUROSYSTEM

BHS člen Európskej
asociácie festivalov

EUROPEAN
FESTIVALS
ASSOCIATION

Partneri a mediálni partneri

NADÁCIA
TATRA BANKY

TVR SR | rádio DEVÍN

PREDAJ VSTUPENIEK

v pokladnici Slovenskej filharmónie/budova Reduty

pondelok – piatok 12.00 – 18.00

a hodinu pred každým koncertom

telefón: +421 2 20 475 293 | **e-mail:** vstupenky.bhs@filharmonia.sk

predaj vstupeniek on-line: www.filharmonia.sk

Zmena programu a účinkujúcich vyhradená

Autor výtvarného diela na obálke: © foto: Vladimír Yurkovic

Vydala: Slovenská filharmónia

Zostavili: Slávka Ferencová, Juraj Bubnáš a Manažment BHS
Slovenská filharmónia je štátna príspevková organizácia MK SR.

